

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (sestā palāta)

2017. gada 15. jūnijā *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Direktīva 97/67/EK — 9. pants — Pakalpojumu sniegšanas brīvība — Pasta pakalpojumi — Universālā pakalpojuma un pamatprasību jēdzieni — Vispārējās un individuālas atļaujas — Atļauja sniegt pasta pakalpojumus, izpildot individuāli noslēgtos līgumus — Izvirzītie nosacījumi

Lieta C-368/15

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Korkein hallinto-oikeus* (Augstākā administratīvā tiesa, Somija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2015. gada 10. jūlijā un kas Tiesā reģistrēts 2015. gada 14. jūlijā, tiesvedībā, kuru ierosināja

Ilves Jakelu Oy,

piedaloties

Liikenne- ja viestintäministeriö.

TIESA (sestā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs J. Regans [*E. Regan*], tiesneši A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*] (referents) un K. G. Fernlunds [*C. G. Fernlund*],

ģenerālvokāts P. Mengoci [*P. Mengozzi*],

sekretārs A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Ilves Jakelu Oy* vārdā – *H. Piekkala* un *I. Aalto-Setälä*, *asianajajat*,

— Somijas valdības vārdā – *H. Leppo*, pārstāve,

— Itālijas valdības vārdā – *G. Palmieri*, pārstāve, kam palīdz *S. Fiorentino*, *avvocato dello Stato*,

— Polijas valdības vārdā – *B. Majczyna*, pārstāvis,

— Norvēģijas valdības vārdā – *I. Thue* un *C. Rydning*, pārstāvji,

— Eiropas Komisijas vārdā – *P. Costa de Oliveira* un *P. Aalto*, pārstāvji,

* Tiesvedības valodas – somu.

ņemot vērā pēc ģenerālvokāta uzklaušanās pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerālvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes 1997. gada 15. decembra Direktīvu 97/67/EK par kopīgiem noteikumiem Kopienas pasta pakalpojumu iekšējā tirgus attīstībai un pakalpojumu kvalitātes uzlabošanai (OV 1998, L 15, 14. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 20. februāra Direktīvu 2008/6/EK (OV 2008, L 52, 3. lpp.; turpmāk tekstā – “Direktīva 97/67”).
- 2 Šis lūgums tika iesniegts saistībā ar prasību, ko *Ilves Jakelu Oy* ir cēlusi par *valtioneuvosto* (Ministru padome, Somija) 2017. gada 30. janvāra lēmumu, ar kuru pasta licence tika pakļauta nosacījumam par noteiktu prasību ievērošanu.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Direktīvas 97/67 preambulas 15. apsvērums ir formulēts šādi:

“tā kā šīs direktīvas nosacījumi, kas attiecas uz vispārējo [universālo] pakalpojumu sniegšanu, neskar vispārējo [universālo] pakalpojumu operatoru tiesības apspriest līgumus ar klientiem individuāli”.

- 4 Saskaņā ar minētās direktīvas 2. pantu:

“Šajā direktīvā tiek piemērotas šādas definīcijas:

[..]

- 13) “Vispārējā [universālā] pakalpojuma sniedzējs” ir valsts vai privāts pasta pakalpojumu sniedzējs, kurš dalībvalstī sniedz vispārēju [universālo] pasta pakalpojumu vai kādu tā daļu un kura identitāte ir paziņota Komisijai saskaņā ar 4. pantu.

- 14) “Atļauja” ir jebkura atļauja, ar ko nosaka tiesības un pienākumus, kuri ir specifiski pasta nozarei, un kas ļauj uzņēmumiem sniegt pasta pakalpojumus un, attiecīgā gadījumā, izveidot un/vai ekspluatēt iestāžu tīklus šādu pakalpojumu sniegšanai, un kas var būt vispārēja atļauja vai individuāla licence saskaņā ar šādu definīciju:

— “vispārēja atļauja” – neatkarīgi no tā, vai to reglamentē ar noteiktas pakalpojumu grupas licenci vai ar vispārējiem tiesību aktiem un vai ar šādu reglamentāciju izvirza prasību par reģistrēšanas vai deklarēšanas procedūrām – ir atļauja, kas attiecīgajam uzņēmumam neuzliek pienākumu no attiecīgās valsts regulatīvās iestādes saņemt skaidru lēmumu pirms to tiesību izmantošanas, kuras izriet no atļaujas,

— “individuāla licence” ir atļauja, ko piešķirusi attiecīgās valsts regulatīvā iestāde un ar ko pasta pakalpojumu sniedzējam piešķir īpašas tiesības, vai ar ko uz šā uzņēmuma darbībām attiecina īpašus pienākumus, ar kuriem attiecīgos gadījumos papildina vispārējo atļauju, ja pasta pakalpojumu sniedzējs nevar izmantot attiecīgās tiesības, pirms tas ir saņēmis attiecīgās valsts regulatīvās iestādes lēmumu.

[..]

19) “Pamatprasības” ir vispārīgi iemesli, kas nav ekonomiski iemesli un kas var rosināt kādu dalībvalsti piemērot nosacījumus pasta pakalpojumu sniegšanai. Šie iemesli ir korespondences noslēpums, tīkla drošība saistībā ar bīstamu preču pārvadāšanu, nodarbinātības noteikumu ievērošana, sociālā nodrošinājuma shēmas, kas noteiktas normatīvajos vai administratīvajos aktos un/vai koplīgumos, par kuriem valsts līmenī panākta vienošanās starp sociālajiem partneriem saskaņā ar Kopienas un attiecīgās valsts tiesību aktiem, un – pamatotos gadījumos – datu aizsardzība, vides aizsardzība un reģionālā plānošana. Datu aizsardzība var ietvert personas datu aizsardzību, nosūtītās vai glabātās informācijas konfidencialitāti un privātās dzīves aizsardzību;

[..].”

5 Direktīvas 97/67 2. nodaļa attiecas uz universālo pakalpojumu. Šīs direktīvas 3. pantā ir noteikts:

“1. Dalībvalstis savā teritorijā nodrošina to, ka lietotājiem ir tiesības uz vispārējiem [universālajiem] pakalpojumiem, kas saistīti ar noteiktas kvalitātes pastāvīgo pasta pakalpojumu sniegšanu par pieņemamām cenām visiem lietotājiem visās vietās.

[..]

4. Katra dalībvalsts pieņem pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu to, ka vispārējos [universālajos] pakalpojumos ietilpst vismaz šādi:

- to pasta sūtījumu savākšana, šķirošana, pārvadāšana un piegāde, kuru svars ir līdz diviem kilogramiem,
- to pasta paku savākšana, šķirošana, pārvadāšana un piegāde, kuru svars ir līdz desmit kilogramiem,
- ierakstīto sūtījumu un apdrošināto sūtījumu pakalpojumi.”

6 Minētās direktīvas 9. pantā ir paredzēts:

“1. Attiecībā uz pakalpojumiem, kas nepieder pie vispārējā [universālā] pakalpojuma, dalībvalstis var ieviest vispārīgas [vispārējās] atļaujas, ciktāl tas vajadzīgs, lai nodrošinātu pamatprasību ievērošanu.

2. Attiecībā uz pakalpojumiem, kas pieder pie vispārējā [universālā] pakalpojuma, dalībvalstis var ieviest atļauju procedūras, tostarp individuālas licences, ciktāl tas vajadzīgs, lai nodrošinātu pamatprasību ievērošanu un nodrošinātu vispārējā [universālā] pakalpojuma sniegšanu.

Piešķirot atļaujas, var:

- piemērot vispārējā [universālā] pakalpojuma sniegšanas saistības,
- ja nepieciešams un ja tas ir pamatoti, piemērot prasības attiecībā uz attiecīgo pakalpojumu kvalitāti, pieejamību un izpildi,
- attiecīgā gadījumā noteikt pienākumu veikt finansiālu iemaksu 7. pantā minētajos izmaksu sadales mehānismos, ja vispārējā [universālā] pakalpojuma sniegšana rada tīrās izmaksas un ir negodīgs finansiāls slogs saskaņā ar 4. pantu norādītajam(-iem) vispārējo [universālo] pakalpojumu sniedzējam(-iem),
- attiecīgos gadījumos noteikt pienākumu finansiāli piedalīties 22. pantā minētās valsts regulatīvās iestādes darbības izmaksu segšanā,

— attiecīgā gadījumā noteikt pienākumu ievērot attiecīgās valsts tiesību aktos noteiktos darba apstākļus.

Saistības un prasības, kas minētas pirmajā ievilkumā un 3. pantā, var piemērot vienīgi norādītajiem vispārējā [universālā] pakalpojuma sniedzējiem.

Izņemot attiecībā uz uzņēmumiem, kas saskaņā ar 4. pantu ir norādīti kā vispārējā [universālā] pakalpojuma sniedzēji, atļaujas nedrīkst:

- būt ierobežotas skaita ziņā,
- attiecībā uz vieniem un tiem pašiem vispārējā [universālā] pakalpojuma elementiem vai attiecīgās valsts teritorijas daļām noteikt gan vispārējā [universālā] pakalpojuma saistības, gan finansiālas iemaksas izmaksu sadales mehānismus,
- dublēt nosacījumus, ko uzņēmumiem piemēro saskaņā ar citiem attiecīgās valsts tiesību aktiem, kas nav saistīti ar nozari,
- piemērot tehniskus vai darbības nosacījumus, kas nav nepieciešami šajā direktīvā paredzēto pienākumu izpildei.

3. Procedūras, saistības un prasības, kas minētas 1. un 2. punktā, ir pārredzamas, pieejamas, nediskriminējošas, proporcionālas, precīzas un skaidras, iepriekš publiskas un pamatotas ar objektīviem kritērijiem. Dalībvalstis nodrošina to, ka pretendents dara zināmus atļaujas atteikuma vai pilnīgas vai daļējas atsaukšanas iemeslus, un nosaka pārsūdzēšanas procedūru.”

7 Direktīvas 2008/6 preambulas 33. apsvērumā ir paredzēts:

“Ir jāatļauj dalībvalstīm piešķirt vispārējās atļaujas un individuālas licences pamatoti un proporcionāli paredzētajam mērķim. [..]”

Somijas tiesības

8 Saskaņā ar *postilaki (415/2011)* redakcijā, kas bija spēkā pamatlīetas faktu norises laikā (turpmāk tekstā – “Likums 415/2011”) 1. panta pirmo daļu tā mērķis ir nodrošināt pasta pakalpojumu, it īpaši universālā pakalpojuma, pieejamību visā valstī ar vienādiem nosacījumiem.

9 Atbilstoši Likuma 415/2011 3. pantam jebkādu tādu pasta pakalpojumu sniegšanai, kas ietver vēstuļu korespondences nosūtīšanu, ir nepieciešama licence. Saskaņā ar minētā likuma 4. panta pirmo daļu pieteikums par pasta pakalpojumu licences izsniegšanu ir jāiesniedz *valtioneuvosto*. Par tās piešķiršanu netiek publicēts paziņojums.

10 Atbilstoši Likuma 415/2011 6. pantam licence ir jāizsniedz, ja:

- 1) pieteicējs ir komercsabiedrība vai apvienība, kuras rīcībā ir pietiekami ekonomiskie resursi, lai pildītu pasta uzņēmuma pienākumus;
- 2) nav nekādu pamatotu iemeslu šaubīties par pieteicēja spēju ievērot pasta pakalpojumu sniegšanai piemērojamus noteikumus un prasības;
- 3) pieteicējs spēj nodrošināt regulāru pakalpojumu sniegšanu atbilstoši licencei;
- 4) pieteiktās licences aptvertā teritorija atbilst 7. pantā paredzētajiem nosacījumiem;

- 5) valdībai nav kāda īpaša pamata aizdomām, ka licences piešķiršana varētu radīt acīmredzamus riskus valsts drošībai.”
- 11 Likuma 415/2011 9. pants attiecas uz licences saturu. Saskaņā ar šī 9. panta otrās daļas 5. punktu *valtioneuvosto* licencē ir jānorāda pienākumi, kas papildina šī likuma normās vai uz tā pamata pieņemtajās normās paredzēto un kas attiecas uz jebkādu citu prasību, kura ir līdzīga šī 9. panta otrās daļas 1.–4. punktā uzskaitītajām un kura ir nepieciešama, lai nodrošinātu pakalpojumu kvalitāti, pieejamību un efektivitāti.

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 12 Ar 2014. gada 30. janvāra lēmumu *valtioneuvosto* piešķīra *Ilves Jakelu* licenci, kas tai ļāva sniegt pasta pakalpojumus saistībā ar vēstuļu korespondences sūtīšanu Likuma 415/2011 3. panta izpratnē. Šīs licences 1. klauzulā ir uzskaitītas pašvaldības Somijas teritorijā, ko aptver pieteiktā licence. Saskaņā ar minētās licences 2. klauzulu, kas attiecas uz darbību apjomu, *Ilves Jakelu* ir tiesīga sniegt šajā teritorijā pasta pakalpojumus neierobežotā apjomā par labu klientiem, ar kuriem tā noslēgusi līgumu.
- 13 Minētās licences 4.–8. klauzulas mērķis ir nodrošināt pasta pakalpojumu kvalitāti, pieejamību un efektivitāti. Saskaņā ar šīs pašas licences 4. klauzulu *Ilves Jakelu*, pirms tā sāk vēstuļu korespondences piegādes pakalpojumu sniegšanu, ir jānoformulē piegādes nosacījumi. Atbilstoši licences, kas izsniegta ar 2014. gada 30. janvāra lēmumu, 5. klauzulai *Ilves Jakelu* ir jānodrošina, ka tās pakalpojumi ir organizēti tā, lai neizsniegtās vēstules tiktu piegādātas vismaz vienreiz nedēļā, izņemot svētku dienas. Saskaņā ar šīs licences 6. klauzulu *Ilves Jakelu* ir jāsniedz piegādes pārtraukšanas pakalpojums un adreses maiņas pakalpojums. Atbilstoši minētās licences 7. klauzulai *Ilves Jakelu* ir jāmarķē tās sūtījumi tādā veidā, lai tie varētu tikt atšķirti un nodalīti no līdzīgas vēstuļu korespondences, kuras sūtīšanu veic citi licences turētāji. Saskaņā ar šīs pašas licences 8. klauzulu *Ilves Jakelu* katrā pašvaldībā licences aptvertajā teritorijā ir jāierīko vismaz viena savākšanas vieta, lai saņemtu Likuma 415/2011 47. pantā paredzēto vēstuļu korespondenci un lai sūtītu atpakaļ vēstuļu korespondenci, attiecībā uz kuru ir pieļauta piegādes kļūda.
- 14 *Ilves Jakelu* skatījumā, Likuma 415/2011 9. pants ir pretrunā Direktīvai 97/67, ciktāl tajā nav paredzēta vispārējās atļaujas procedūra un ciktāl tas ļauj licences izsniegšanu attiecībā uz pakalpojumiem, kas nav universāls pakalpojums, pakļaut citiem nosacījumiem, kas nav pamatprasībām atbilstoši nosacījumi.
- 15 Pamatlieta attiecas uz jautājumu, vai *valtioneuvosto* varēja *Ilves Jakelu* izsniegtās licences piešķiršanu pakļaut nosacījumam par licences 4.–8. klauzulas ievērošanu. Somijas valdības ieskatā, šīs klauzulas ir nepieciešamas, lai nodrošinātu pasta pakalpojumu, uz kuriem attiecas licence, kvalitāti, pieejamību un efektivitāti.
- 16 Šajos apstākļos *Korkein hallinto-oikeus* (Augstākā administratīvā tiesa, Somija) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Vai [Direktīvas 97/67/EK] 9. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka klientu, ar kuriem noslēgts līgums, pasta sūtījumu piegāde ir uzskatāma par pakalpojumu, kas šī panta 1. punkta izpratnē nav universāls pakalpojums, vai tomēr par pakalpojumu, kas ir universāls pakalpojums [tās] 2. punkta izpratnē, ja pasta uzņēmums vienojas par piegādes noteikumiem ar saviem klientiem un individuāli ar šiem klientiem saskaņotā maksa tiek norādīta tiem izsniegtajā rēķinā?
- 2) Ja šāda klientu, ar kuriem noslēgts līgums, pasta sūtījumu piegāde ir pakalpojums, kas nav universāls pakalpojums, vai [Direktīvas 97/67] 9. panta 1. punkts un 2. panta 14. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka šādu pasta pakalpojumu sniegšana tādos apstākļos, kādi ir pamatlietā, var tikt pakļauta nosacījumam par individuālās licences izsniegšanu, kāds ir paredzēts valsts likumā par pasta pakalpojumiem?

- 3) Ja šāda klientu, ar kuriem noslēgts līgums, pasta sūtījumu piegāde ir pakalpojums, kas nav universāls pakalpojums, vai 9. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka licencē, kas attiecas uz šiem pakalpojumiem, var tikt noteikti tikai pienākumi, kuru mērķis ir nodrošināt [Direktīvas 97/67] 2. panta 19. punktā definēto pamatprasību ievērošanu, un ka licenču, kas attiecas uz šiem pakalpojumiem, izsniegšana nevar tikt pakļauta nosacījumam attiecībā uz kādu prasību par pakalpojumu kvalitāti, pieejamību un efektivitāti šīs direktīvas 9. panta 2. punkta izpratnē?
- 4) Ja licenču, kas attiecas uz klientu, ar kuriem noslēgts līgums, pasta sūtījumu piegādi, izsniegšana var tikt pakļauta vienīgi nosacījumiem par pienākumu nodrošināt pamatprasību ievērošanu, vai tādas prasības kā pamatlietā aplūkotās, kuras attiecas uz pasta pakalpojuma piegādes noteikumiem, sūtījumu piegādes biežumu, adrešu maiņas un piegādes pārtraukšanas pakalpojumu, sūtījumu marķēšanu un savākšanas vietām, var tikt uzskatītas par tādām, kas atbilst pamatprasībām [Direktīvas 97/67] 2. panta 19. punkta izpratnē un kas ir nepieciešamas, lai nodrošinātu pamatprasību ievērošanu [šīs direktīvas] 9. panta 1. punkta izpratnē?"

Tiesas vērtējums

Par pirmo un otro jautājumu

- 17 Ar pirmo un otro jautājumu, kas jāaplūko kopā, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 97/67/EK 9. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tāds pasta sūtījumu pakalpojums kā pamatlietā aplūkotais nav uzskatāms par universālo pakalpojumu, ja pasta uzņēmums, kas to sniedz, vienojas par piegādes noteikumiem ar saviem klientiem un šiem klientiem izrakstītajos rēķinos norādītā maksa ir vienošanās priekšmets. Attiecīgā gadījumā iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai šādu pasta pakalpojumu sniegšana tādos apstākļos kā pamatlietā aplūkotie var tikt pakļauta nosacījumam par individuālas licences izsniegšanu.
- 18 Lai, pirmkārt, noteiktu, vai uz pasta sūtījumu piegādes pakalpojuma sniegšanu klientiem, ar kuriem noslēgts tāds līgums kā pamatlietā aplūkotais, attiecas minētā tiesību norma vai, gluži pretēji, minētās direktīvas 9. panta 2. punkts, vispirms ir jānoskaidro, vai šis pakalpojums ietilpst "vispārējā [universālā] pakalpojuma" jēdzienā šīs pašas direktīvas 3. panta izpratnē. Tātad iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, vai *Ilves Jakelu* veiktās darbības, uz kurām attiecas tās pieteikums par atļaujas izsniegšanu, atbilst kritērijiem, kas šajā ziņā ir noteiktas Direktīvā 97/67.
- 19 Pirmām kārtām no šīs direktīvas 2. panta 13. punkta izriet, ka universālā pakalpojuma sniedzējs ir valsts vai privāts uzņēmums, kurš dalībvalstī sniedz universālo pasta pakalpojumu vai kādu tā daļu un kura identitāte ir paziņota Komisijai.
- 20 Otrām kārtām saskaņā ar Direktīvas 97/67 3. panta 1. punktu universālais pakalpojums atbilst noteiktas kvalitātes pastāvīgajai pasta pakalpojumu sniegšanai par pieņemamām cenām visiem lietotājiem visās vietās [konkrētās dalībvalsts] teritorijā.
- 21 To apstākļu starpā, kas šajā ziņā varētu tikt ņemti vērā, ir iesniedzējtiesas norādītais fakts, ka *Ilves Jakelu* nav ticis noteikts nekāds pienākums sniegt universālo pakalpojumu. Šis konstatējums tāpat izriet no Somijas valdības rakstveida apsvērumiem, saskaņā ar kuriem *Ilves Jakelu* nav universālā pakalpojuma sniedzējs Direktīvas 97/67 2. panta 13. punkta izpratnē, kura nosaukums tiktu paziņots Komisijai.
- 22 Tas pats attiecas uz apstākli, ka *Ilves Jakelu* ir lūdzis piešķirt pasta licenci, lai sniegtu pasta pakalpojumus noteiktu pašvaldību teritorijā. Proti, kā atgādināts šā sprieduma 20. punktā, universālais pasta pakalpojums ir sniedzams visās konkrētās teritorijas vietās.

- 23 Turklāt Somijas valdība rakstveida apsvērumos ir norādījusi, ka *Ilves Jakelu* savus pakalpojumus piedāvā tikai klientiem, ar kuriem tā noslēgusi komercīgumus. Proti, no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka summa, kas maksājama par šīs sabiedrības piedāvātajiem pasta pakalpojumiem, tiek nolīgta atsevišķi un tiek samaksāta atbilstoši rēķinam.
- 24 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka eksprespasta pakalpojumi no universālā pakalpojuma atšķiras ar pievienoto vērtību, kas tiek sniegta par labu klientiem un par kuru šie klienti piekrīt maksāt augstāku cenu. Šādas darbības atbilst specifiskiem pakalpojumiem, kuri ir nodalāmi no vispārējas nozīmes pakalpojuma, atbilst saimnieciskās darbības subjektu konkrētām vajadzībām un prasa veikt noteiktus papildu darbus, ko tradicionālais pasta dienests nepiedāvā (šajā ziņā skat. spriedumu, 1993. gada 19. maijs, *Corbeau*, C-320/91, EU:C:1993:198, 19. punkts).
- 25 Turklāt no Direktīvas 97/67 preambulas 15. apsvēruma izriet, ka iespēja individuāli apspriest līgumus ar klientiem *a priori* neatbilst universālā pakalpojuma sniegšanas jēdzienam (spriedums, 2009. gada 23. aprīlis, *TNT Post UK*, C-357/07, EU:C:2009:248, 48. punkts).
- 26 Līdz ar to šīs direktīvas 9. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tāda ar pasta sūtījumiem saistīta darbība kā pamatlietā aplūkotā ir jāuzskata par pakalpojumu, kas nav universālais pakalpojums, ja tā neatbilst noteiktas kvalitātes pastāvīgajai pasta pakalpojumu sniegšanai par pieņemamām cenām visiem lietotājiem visās vietās konkrētā teritorijā, un tas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai.
- 27 Otrkārt, runājot par jautājumu, vai pamatlietā aplūkotā darbība var tikt pakļauta nosacījumam par individuālas licences izsniegšanu, ir jāatgādina, ka minētās direktīvas 9. panta 1. punktā dalībvalstīm ir ļauts uz pasta nozares uzņēmumiem attiecināt vispārējās atļaujas attiecībā uz pakalpojumiem, kas nepieder pie universālā pakalpojuma, savukārt šī panta 2. punkta pirmajā daļā ir paredzētas dalībvalstu tiesības ieviest atļaujas procedūras, tostarp individuālas licences, attiecībā uz pakalpojumiem, kas pieder pie universālā pakalpojuma (šajā ziņā skat. spriedumu, 2016. gada 16. novembris, *DHL Express (Austria)*, C-2/15, EU:C:2016:880, 20. punkts).
- 28 Ir jānorāda, ka, lai gan no Direktīvas 2008/6 preambulas 33. apsvēruma izriet, ka būtu jāatļauj dalībvalstīm piemērot vispārējo atļauju un individuālu licenču sistēmu, ciktāl tā ir nepieciešama un piemērota paredzētajam mērķim, tomēr Direktīvas 97/67 9. panta 1. punktā – atšķirībā no šī panta 2. punkta – nav paredzēta iespēja pasta pakalpojumu sniegšanu pakļaut nosacījumam par individuālas licences izsniegšanu.
- 29 Šajos apstākļos ir jākonstatē, ka šādu pakalpojumu sniegšana var tikt pakļauta tikai nosacījumam par vispārējās atļaujas izsniegšanu šīs pašas direktīvas 2. panta 14. punkta izpratnē.
- 30 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz pirmo un otro jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 97/67 9. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tāds pasta sūtījumu pakalpojums kā pamatlietā aplūkotais nav uzskatāms par universālo pakalpojumu, ja tas neatbilst noteiktas kvalitātes pastāvīgajai pasta pakalpojumu sniegšanai par pieņemamām cenām visiem lietotājiem visās vietās konkrētā teritorijā. Pasta sūtījumu pakalpojumu, kas nav universālais pakalpojums, sniegšana var tikt pakļauta tikai nosacījumam par vispārējās atļaujas izsniegšanu.

Par trešo jautājumu

- 31 Ar trešo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 97/67 9. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka pasta pakalpojumu, kas nav universālais pakalpojums, sniegšana var tikt pakļauta tādām prasībām, kādas ir paredzētas šīs direktīvas 9. panta 2. punkta otrās daļas otrajā ievilkumā.
- 32 Tiesai jau bija jālemj par šo jautājumu 2016. gada 16. novembra spriedumā *DHL Express (Austria)* (C-2/15, EU:C:2016:880), un tajā sniegtā atbilde ir derīga arī šajā lietā.

- 33 Proti, minētā sprieduma 26. punktā Tiesa norādīja, ka minētās direktīvas 9. panta 2. punkta otrās daļas otrajā ievilkumā dalībvalstīm ir ļauts atļautu piešķiršanu pakļaut nosacījumam par to, ka tiek ievērotas prasības attiecībā uz konkrēto pakalpojumu kvalitāti, pieejamību un izpildi. Tā uzskatīja, ka, nepastāvot precizējumiem par pakalpojumiem, uz kuriem attiecas šis pienākums, ir jāuzsver, ka no Direktīvas 2008/6 sagatavošanas darbiem izriet, ka Savienības likumdevējs ir paredzējis likvidēt ne tikai pēdējos šķēršļus pilnīgai tirgus atvēršanai konkrētiem universālā pakalpojuma sniedzējiem, bet arī visus citus šķēršļus pasta pakalpojumu sniegšanai. Tiesa līdz ar to ir secinājusi, ka, nepastāvot norādēm par pretējo un ņemot vērā aplūkojamā pienākuma raksturu, tātad izrādās, ka visiem pasta pakalpojumu sniedzējiem var tikt noteikts Direktīvas 97/67 9. panta 2. punkta otrās daļas otrajā ievilkumā minētais pienākums.
- 34 Šajos apstākļos uz trešo jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 97/67 9. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka pasta pakalpojumu, kas nav universālais pakalpojums, sniegšana var tikt pakļauta tādām prasībām, kādas ir paredzētas šīs direktīvas 9. panta 2. punkta otrās daļas otrajā ievilkumā.

Par ceturto jautājumu

- 35 Ceturtais jautājums ir jāsaprot tā, ka tas uzdots tikai gadījumam, ja Direktīvas 97/67 9. panta 1. punkts būtu jāinterpretē tādējādi, ka licence tādu pasta pakalpojumu sniegšanai, kas nav universālais pakalpojums, var tikt pakļauta tikai pienākumiem, kuru mērķis ir nodrošināt pamatprasību ievērošanu šīs direktīvas 2. panta 19. punkta izpratnē. Tomēr, ņemot vērā uz trešo jautājumu sniegto atbildi, uz ceturto jautājumu nav jāatbild.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 36 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (sestā palāta) nospriež:

- 1) **Eiropas Parlamenta un Padomes 1997. gada 15. decembra Direktīvas 97/67/EK par kopīgiem noteikumiem Kopienas pasta pakalpojumu iekšējā tirgus attīstībai un pakalpojumu kvalitātes uzlabošanai, kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 20. februāra Direktīvu 2008/6/EK, 9. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tāds pasta sūtījumu pakalpojums kā pamatlietā aplūkotais nav uzskatāms par universālo pakalpojumu, ja tas neatbilst noteiktas kvalitātes pastāvīgajai pasta pakalpojumu sniegšanai par pieņemamām cenām visiem lietotājiem visās vietās konkrētā teritorijā. Pasta sūtījumu pakalpojumu, kas nav universālais pakalpojums, sniegšana var tikt pakļauta tikai nosacījumam par vispārējās atļaujas izsniegšanu;**
- 2) **Direktīvas 97/67, kurā grozījumi izdarīti ar Direktīvu 2008/6, 9. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka pasta pakalpojumu, kas nav universālais pakalpojums, sniegšana var tikt pakļauta tādām prasībām, kādas ir paredzētas šīs grozītās direktīvas 9. panta 2. punkta otrās daļas otrajā ievilkumā.**

[Paraksti]